

קידושין מ-א

עניין: מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה

המקנה

נראה דיש לפרש מה שאמרו חז"ל שהקב"ה מצרף מחשבה טובה למעשה ולא אמר שהקב"ה מחשיב למעשה והוא שאמרו חז"ל כל העושה מצוה אחת קונה לו סניגור אחד וכל העובר עבירה אחת קונה לו קטיגור אחד והוא ענין המלאך שנברא בעשיית המצוה ויש בו בחינות גוף ונשמה כי במעשה המצוה נברא גוף המלאך ובמחשבה נבראה נשמה למלאך והנה במחשבת המצוה לכד אף שנבראה ממנו נשמה של המלאך מ"מ אין המלאך בשלימות, וכן כשאדם עושה מצוה בלא כוונה אינו בריאת המלאך אלא כגוף בלא נשמה ובחסד השי"ת כשאדם מחשב איזה מחשבה אף שלא עשה מעשה ואח"כ עשה מעשה שלא לשמה או שלא בכוונה שמצרף שניהם יחד שנותן הנשמה בתוך הגוף אף שלא נתהוו ביחד וזהו לשון מצרף מחשבה טובה למעשה, אבל בעביר' אע"פ שהאדם מהרהר בעביר' ובפעם אחרת עושה חטא בשוגג אין הקב"ה מצרף המחשב' רעה למעש' לעשות קטיגור שלם וכיון שהם נפרדים שניהם אין מועילין כלום

נועם אלימלך פרשת מצורע

ו"ל ע"פ דליתא בגמ' (קדושין מ.) מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה יראה לפרש הלשון לירוף שהיה לו לומר מחשבה למעשה * דהנה המחשבה שאדם מחשב איזה דבר צודאי אין זה שום פני' כי מי יודע זו. ואם אדם מחשב לעשות מצוה או עסק התורה ולא עשה מחמת איזה אונס * ואדם אחר עוסק צתורה או צמלות רק שמכוון זה איזה פניה הקב"ה מצרף את העובדא הזאת למחשבתו של הצדיק והוא כאלו הוא עושה המעשה ההוא ולכן זכה נוטל חלקו וחלק חצירו (תגינה טו.) פי' כנ"ל אם זכה לטהר את מחשבתו תמיד ומחשב לעשות מצוה ונתצטלו ממנה מכח איזה סיבה נוטל המצו' של חצירו שעשה צמעת' אצל לא צמחצ' ושלם אח"כ עי"ז מצוה שלימה** * וזהו

חידושי אגדות מהר"ל

מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה. מפני שהמחשבה טובה ראוי להביא לידי מעשה, והבא לטהר מסייעין, ואם כן נחשב מחשבה טובה כאלו עשה מעשה, אבל מחשבה רעה אין מחשבה רעה מצרפה לידי מעשה, מפני

כי הבא לטמא אין מסייעין לו ולכך אין נחשב המחשבה מעשה. ועוד כי הדבר ראוי להיות נעשה, ומאחר שראוי להיות נעשה נחשב המחשבה טובה כאלו נעשה, אבל מחשבה רעה אין ראוי להיות נעשה ולכך אין נחשב מעשה עד שנעשה. והא דאמרינן בפרק אמר להם הממונה (יומא כ"ט א') קשין הרהורי עבירה מעבירה עצמה, וכאן אמר שאין מצרף מחשבה וכמו שנתבאר שם. והא דאמרינן קשה הרהורי עבירה מעבירה עצמה, היינו כאשר מהרהר בזנות, וכאשר מהרהר בזנות גובר בו היצר ומגרה היצר הרע בעצמו, וכך אמרינן בפרק במה אשה (שבת ס"ד א') מידי עבירה יצאנו מידי הרהור לא יצאנו. והא דאמר אין הקב"ה מצרף מחשבה, שמחשב לעשות עבירה ואין בזה יצר הרע של זנות, אבל בע"ז אם מחשב לע"ז אע"ג שאין בו יצר הרע הקב"ה מצרף אותה למעשה ולא קשיא מידי.

גליוני השי"ס

שם מחשבה טובה מצרפה למעשה, נ"ב עוד בכחמותי אמרתי הכוונה דאם הי' לאדם מחשבה טובה אלא שחלם צמטיות המעשה ואחר עשה אותה מעשה המצוה בלי מחשבה טובה כגון שטעמה שנה נשמה ועכ"פ הרי עשה מעשה מצוה חו הקב"ה מצרף ומחשב מחשבה הטוב אל המעשה הטוב ונעשה מהם מצוה שלימה במחשבה ובמעשה וכעת ראיתי ברובק ס' רי"ז ח"ל ומה מועיל למח שהי' נותן לך דקה בעבורו אלא שסס בוחן לצבות החיים והמחיים אם אותו המחשבה החיים הי' נותן לך דקה ואם הי' עני אותו המחשבה לכו בצבוב והי' נותן אם הי' לו אז מועיל לו קלת כו' עכ"ל ולהכ"ל י"ל כי אולי הי' מחשבת נפישת להמת והי' אנוס במעשה הנחיתה ולכן נותנין עתה לך דקה וכוונה לכשתהצטרף ומשהתקף מחשבתו בראות המעשה הנעשית עתה והי' משייתוף ומיבור שנייה מצוה נחיתה לך דקה שלימה במחשבה ובמעשה ולכן הוא מועיל למח כי בהשתלם מחשבתו הטובה שהי' לו להעשות חלק מנוף מצוה שלימה בפועל אגמ"ל שפסל במחשבתו דבר גדול יוחר והוא מחשבה ציורת עי"ז וכמוכן :